

Handläggare

Anneli Johansson

08-50828917

anneli.a.johansson@stockholm.se

Remiss av skrivelse av Jan Jönsson (L) om hur man säkerställer en trygg och säker förvaring och transport av explosiva varor i Stockholms stad

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr KS 2023/1088

Beslut

Stockholms miljö- och hälsoskyddsämnd beslutar att överlämna kontorsyttrandet som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Bakgrund

I skrivelsen av Jan Jönsson (L) framförs att liberalerna har fått rapporter om att det är relativt enkelt att olagligen komma åt sprängmedel genom stöld och svinn vid transporter och från byggplatser. För att strypa tillgången av sprängmedel framförs att staden behöver öka kontrollen och tillsynen av sprängmedel.

I skrivelsen föreslås kommunstyrelsen att uppdra till stadens bolag och förvaltningar att säkerställa en trygg och säker hantering av sprängmedel på stadens byggarbetsplatser. Kommunstyrelsen föreslås utreda hur flera förvaltningar och bolag behöver samverka för att skärpa tillsyn och kontroll av sprängmedel och inom ramen för samverkan med övriga kommuner i länet uppmana till motsvarande skärpning av tillsyn och kontroll. Vidare föreslås kommunstyrelsen att i större projekt tillsätta en extern granskare som kontrollerar hur tillsyn och kontroll av sprängmedel efterlevs.

Miljö- och hälsoskyddsämnden

Tekniska nämndhuset

Fleminggatan 4

Box 8136, 104 20 Stockholm

Telefon 08-508 28 800

miljoforvaltningen@stockholm.se

start.stockholm/miljoforvaltningen

Information om behandling av personuppgifter

Miljö- och hälsoskyddsämnden i Stockholms stad är personuppgiftsansvarig för behandlingen av dina personuppgifter. Vi behandlar dina personuppgifter för att kunna handlägga och utreda ärenden, fatta beslut och kommunicera handlingar med dig. Läs gärna hela vår information om behandling av personuppgifter på start.stockholm/dataskydd-miljoforvaltningen. Där beskriver vi dina rättigheter och hur vi samlar in och behandlar dina personuppgifter.

Ärendets beredning

Kommunstyrelsen har remitterat Jan Jönssons (L) skrivelse om hur man säkerställer en trygg och säker förvaring och transport av explosiva varor i Stockholms stad till miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande senast den 30 november 2023. Ärendet har beretts av miljö- och hälsoskyddsavdelningen. Övrig remissinstans är Stadsledningskontoret.

Nämndens synpunkter

Lagstiftning och tillsyn idag

Tillsyn av brandfarliga och explosiva varor som t.ex. sprängämnen ligger till stor del inom Storstockholms brandförsvars tillsynsområde. Detta då brandförsvaret bedriver tillsyn utifrån lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

LBE gäller bland annat hantering, överföring, import och export av brandfarliga och explosiva varor. Lagens syfte är att hindra, förebygga och begränsa olyckor och skador på liv, hälsa, miljö eller egendom som kan uppkomma genom brand eller explosion orsakad av brandfarliga eller explosiva varor. Lagen ska även förebygga obehörigt förfarande med varorna.

En typ av kemisk produkt som påminner om sprängämnen är s.k. sprängämnesprekursorer, det vill säga utgångsämnen för hemgjorda sprängämnen. För att förhindra terrorism med hemgjorda sprängämnen så har utgångsämnen reglerats inom EU. Det handlar till exempel om produkter som innehåller höga koncentrationer av ammoniumnitrat, salpetersyra eller väteperoxid och kontroll behöver därför ske vid överlåtelse av vissa av dessa produkter i detaljhandeln. Det är miljö- och hälsoskyddsnämnden som fullgör stadens uppgifter som tillsynsmyndighet enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer. Tillsynen utförs främst som tillsyn av överlåtelse samt av sprängämnesprekursorer i detaljhandeln.

Nämnden utför tillsyn på byggarbetsplatser utifrån miljöbalken. Prioriteringen har hittills varit tillsyn på stora infrastrukturprojekt, men nämnden planerar att utvidga sin tillsyn till fler byggarbetsplatser under år 2024. Nämnden planerar även att utveckla tillsynen så att nämnden utför viss tillsyn avseende sprängämnen på byggarbetsplatserna. Om sprängämnesprekursorer används på byggarbetsplatser kan tillsyn utifrån lagen om sprängämnesprekursorer utföras i samband

med övrig tillsyn. Stölder av sprängämnesprekursorer måste rapporteras till polisen.

Nämndens synpunkter på förslagen

Nämnden ser positivt på att tillsyn och kontroll sker avseende hantering och transport av sprängämnen och har mot bakgrund av de sprängdåd som skett planerat en utveckling av tillsynen i syfte att granska hanteringen av sprängmedel och sprängämnesprekursorer på både stora och små byggarbetsplatser.

Nedan ges nämndens synpunkter utifrån de föreslagna uppdragen till kommunstyrelsen:

1. Uppdrag 1 handlar om att förvaltningar och bolag ska säkerställa en trygg och säker förvaring, transport, redovisning och hantering av sprängmedel på stadens byggarbetsplatser. Nämnden anser att varje verksamhetsutövare ska uppfylla uppdraget inom sin egenkontroll vilket i sin tur kontrolleras av tillsynsmyndigheten.
2. Uppdrag 2 handlar om att utreda hur brandförsvaret och olika förvaltningar behöver samverka om skärpt tillsyn av sprängmedel inom staden. Nämnden anser att en sådan utredning kan behandla både sprängämnen och sprängämnesprekursorer och klargöra vem som har tillsyn på vad samt vad man ska rapportera mellan varandra i syfte att förhindra att något faller mellan stolarna. Inom utredningen kan det vara lämpligt att bevaka eventuell tillsynsvägledning från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).
3. Uppdrag 3 handlar om att inom ramen för samverkan med andra kommuner i länet uppmana till skärpt kontroll och tillsyn avseende sprängmedel. Nämnden anser att genom att utveckla informationen på stadens hemsida om nämndens tillsyn av byggarbetsplatser och sprängämnesprekursorer kan Stockholm inspirera andra kommuner. Nämnden kan även föreslå att en samverkansgrupp om tillsyn av byggarbetsplatser startas inom nätverket miljösamverkan Stockholms län (MSL).
4. Uppdrag 4 handlar om att vid större byggen tillsätta en extern granskare som kontrollerar hur tillsyn och kontroll av sprängmedel efterlevs. Nämnden har inte någon särskild synpunkt gällande detta. Eftersom tillsyn är ett vidare

begrepp anser nämnden att det bör förtydligas att det är verksamhetsutövarens tillsyn av dess sprängmedel som ska granskas i det sammanhanget och det bör kunna göras som en del av verksamhetsutövarens egenkontroll.

Enligt delegation

Anna Hadenius
Förvaltningschef

*Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför
namnunderskrift*